

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

© А. А. Пилипенко, А. О. Литвиненко

В статті представлено методичні рекомендації щодо формування механізму контролінгу в циклах активізації інноваційної діяльності та формування програм розвитку потенціалу підприємства. Запропоновано розуміння потенціалу розвитку підприємства та обґрунтовано групування підконтрольних показників з оглядом на рівень інноваційної спроможності підприємства. Представлено стратегічну матрицю визначення складу показників, встановлення параметрів моніторингу та особливостей формування механізму контролінгу

Ключові слова: контролінг, інноваційний розвиток, потенціал підприємства, механізм управління, стратегічне позиціонування

The article presents the guidelines for the formation of the controlling mechanism in the activation cycles of innovative activities and the formation of the development programs of the enterprise potential. It is offered understanding the development potential and proved grouping of controlled performance, taking into account the level of innovation ability of the enterprise. It is presented the strategic matrix of determining the composition of performance, determination of monitoring parameters and aspects of controlling mechanism

Keywords: controlling, innovative development, enterprise potential, management mechanism, strategic positioning

1. Вступ

Трансформаційні умови функціонування національної економічної системи вимагають від промислових підприємств підвищення їх адаптаційної спроможності, переведення менеджменту на стратегічне підґрунтя та підвищення рівня обґрунтованості програм розвитку, вагомою складовою яких є стратегія максимізації наявного потенціалу. Лише постійна підтримка процесів розвитку та забезпечення їх керуваності в змозі забезпечити національним товаровиробникам успіх у конкурентній боротьбі та підвищення стійкості їх ринкових позицій. Разом з тим існує ціла низка об'єктивних перешкод для цього. По-перше, розробка програм розвитку має орієнтуватися на інноваційне підґрунтя, хоча існує доволі низька спроможність підприємств до впровадження інновацій (у 2014 р. лише 16,1 % підприємств впроваджували інновації). По-друге, надто складним є контроль за реалізацію програм розвитку, хоча саме від якості їх реалізації залежить майбутній успіх підприємства у сфері реалізації власного потенціалу. Отже, актуалізуються питання формування такого механізму контролінгу, який забезпечуватиме реалізацію програми інноваційного розвитку потенціалу підприємства та сприятиме найбільш раціональному встановленню її параметрів.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Питання організації та проведення контролінгу доволі докладно представлені в економічній літературі. В наявних розробках розглянуто різні підходи до розуміння контролінгу (як правило виділяють німецьку [1] та, більш розширену, американську моделі контролінгу [2, 3]), визначено особливості цілей та задач контролінгу (тут в більшості випадків наводять їх розподіл поміж оперативним та стратегічним ко-

нтролінгом [4, 5]), подано цілу низку класифікаційних ознак контролінгу (найбільш часто контролінг диференціюють за предметом діяльності, за часом здійснення, за сферами діяльності та за процесом проведення [6, 7]). Далі будемо орієнтуватися на тлумачення контролінгу, надане Р. Манном [8], як «системи управління процесом досягнення кінцевих цілей та результатів діяльності».

Прийняття даного тлумачення потребує певного розширення, по-перше, в напрямку конкретизації можливостей відстеження саме інноваційних трансформацій підприємства. По-друге, формуючи склад підконтрольних показників слід передбачити можливість відстеження інноваційних перетворень, які обов'язково супроводжують процеси розвитку. По-третє, склад показників має розкривати спроможність підприємства до реалізації власного потенціалу.

Теоретичне підґрунтя орієнтації системи контролінгу на розвиток потенціалу підприємства утворює чисельна кількість робіт, які передбачають розгляд потенціалу підприємства через:

- спроможність досягнення стратегічних або оперативних цілей [9] (система контролінгу тут забезпечуватиме підтримку реалізації наявних у підприємства компетенцій);

- сукупність можливостей підприємства [10];
- доступність для використання релевантних ресурсів [11] (контролінг достатності за обсягами та типологією елементів для реалізація цілей підприємства);

- спроможність забезпечення потреб або утворення відповідності зовнішнім умовам [12] (контролінг як подолання стратегічних розривів).

При цьому, в більшості з цих джерел рекомендується переводити розвиток підприємства на інноваційне підґрунтя. Оскільки ж не всі суб'єкти господарювання здатні здійснювати розвиток саме іннова-

ційним шляхом слід диференціювати склад підконтрольних показників та визначити особливості організації проведення контролінгу в залежності від рівня сприйнятливості підприємства до впровадження інновацій.

3. Об'єкт, мета та задачі дослідження

Об'єктом дослідження обрано розвиток потенціалу підприємства інноваційним шляхом. Відповідно мету дослідження подано як обґрунтування особливостей формування та використання механізму контролінгу процесів розвитку підприємства. Досягнення такої мети передбачає вирішення наступних задач:

- визначення спроможності підприємства до розвитку потенціалу інноваційним шляхом та формування складу підконтрольних показників для управління таким розвитком;
- обґрунтування особливостей формування та використання механізму контролінгу інноваційного розвитку потенціалу підприємства;
- розробка методичних рекомендацій щодо організаційної структуризації механізму контролінгу та його зв'язку з діяльністю персоналу підприємства.

4. Матеріали та методи досліджень передумов формування механізму контролінгу інноваційного розвитку потенціалу підприємства

4.1. Інструментарій дослідження спроможності та готовності підприємства до розвитку потенціалу інноваційним шляхом

В основу реалізації мети дослідження покладемо гіпотезу, що формування механізму контролінгу інноваційного розвитку потенціалу підприємства (ІПТ) має ґрунтуватися на основі визначення сприйнятливості підприємства до проведення трансформаційних змін та впровадження інновацій. Такі інновації мають зачіпати наявні у підприємства ресурси

(відповідає ресурсній концепції трактування потенціалу) та технології їх перетворення (відповідає компетентністному підходу до визначення потенціалу). Отже, для введення можливості кількісного оцінювання потенціалу розглядатимемо його в рамках розвитку матеріально-технічної бази підприємства, показники оцінювання якої докладно представлені в літературі [13]. Інноваційний розвиток має призводити до покращення показників діяльності підприємства (реалізація умови $ПТ(t+1) > ПТ(t)$) та удосконалення й модернізації наявної МТБП (представляється як перехід від $\{МТБП(t)\}$ до $\{МТБП(t+1)\}$). Отже, розвиток потенціалу підприємства визначатиметься нами в координатах спроможності трансформувати наявні елементи матеріально-технічної бази та рівня використання інноваційного потенціалу підприємства (розкривається через спроможність досягати цілей за рахунок реалізації інноваційних проектів). Авторський варіант такої матриці подано на рис. 1.

4.2. Визначення напрямків та сфер здійснення контролінгу процесів інноваційного розвитку потенціалу підприємства

Позиція в представленій на рис. 1 матриці визначатиме особливості роботи механізму контролінгу (M_K) в управлінні інноваційним розвитком потенціалу. Орієнтація на ресурсну парадигму визначення потенціалу дозволяє співвідносити роботу M_K з дією механізму управління розвитком матеріально-технічної бази підприємства (MVP_{MTB}), який докладно вже розглянутий авторами [14]. Обидва механізми при цьому розглядаються як сукупність важелів та інструментів реалізації керівних впливів, підкріплених відповідним забезпеченням. Отже, актуалізується питання визначення важелів й показників, які забезпечуватимуть функціонування як M_K , так і MVP_{MTB} . Тут необхідно врахувати трансформаційну природу процесів розвитку.

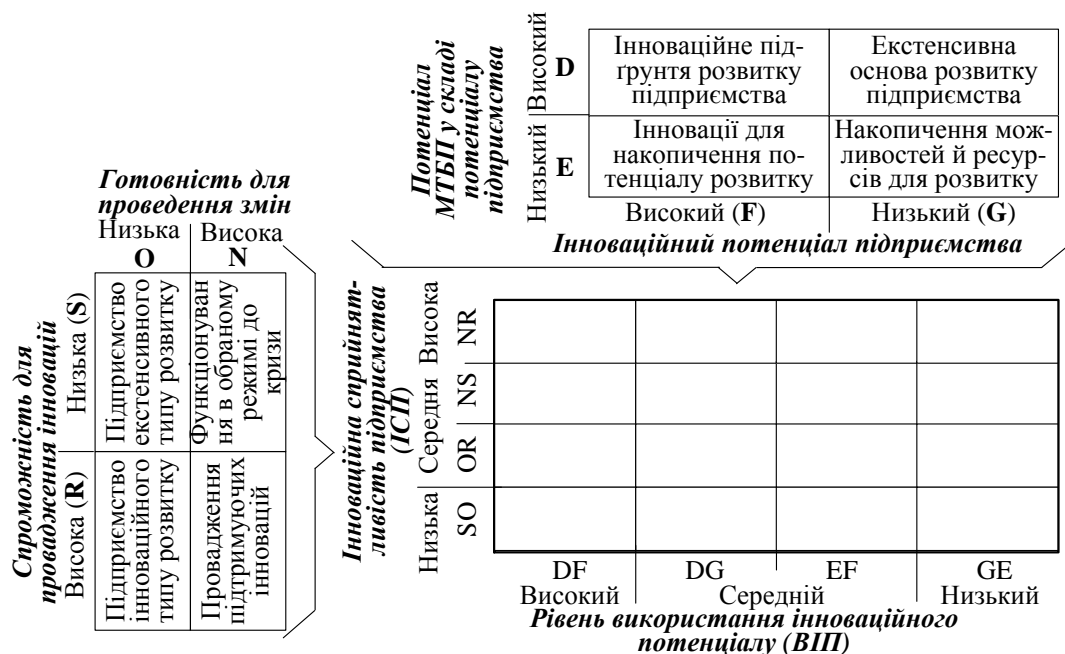

Рис. 1. Матричний підхід до обґрунтування програми розвитку потенціалу

Відповідно вважаємо доречним в роботі M_K враховувати рівень інноваційної сприйнятливості підприємства (ІСП на рис. 1). Нажаль в економічній літературі існує доволі багато тлумачень інноваційної сприйнятливості підприємства. Під ІСП розуміють «готовність до адаптації технологій» [15], «спроможність реалізовувати інноваційні проекти» [16], «здатність підвищувати інноваційні властивості продукції» [17]. Дані тлумачення переважно орієнтовані на

підприємство в цілому. Нам же, з оглядом на мету дослідження слід враховувати, сприйнятливість потенціалу та МТБП до інноваційних перетворень. Відповідно, орієнтуючись на розробки О. М. Ястремської [18] розглядатимемо інноваційну сприйнятливість з боку MUR_{MTB} в рамках, поданих на рис. 2, циклів як «ступінь готовності та здатність підприємства трансформації параметрів МТБП та умов її використання інноваційним шляхом».

Рис. 2 Інноваційна сприйнятливість в циклах роботи MUR_{MTB}

5. Використання пропозицій щодо оцінювання рівня інноваційної сприйнятливості при формуванні механізму контролінгу

Для того, щоб МК враховував рівень інноваційної сприйнятливості потрібно забезпечити можливість її оцінювання. Основу формування відповідного переліку показників та їх інтеграції до процедур контролінгу подано на рис. 3. З іншого боку варто враховувати задеклароване на рис. 1. твердження, що визначальною характеристикою спроможності провадження інновацій є інноваційний потенціал підприємства. При цьому M_K та MUR_{MTB} в процесі своєї роботи мають оперувати рівнем використання інноваційного потенціалу (ВП) та визначенням тієї його частки, яка приходить на елементи МТБП.

Як видно з рис. 3, між показниками сприйнятливості до інновацій та використання інноваційного потенціалу існує зв'язок. Тут візуалізовано умову, що приріст інноваційного потенціалу ($\{ВП_t\}/\{ВП_0\} > 1$) збільшує й сприйнятливість до інновацій, та навпаки. Отже й дія M_K має визначати використання рівень інноваційного потенціалу МТБП. Окрім того, для ряду підприємств MUR_{MTB} має враховувати не інноваційну сприйнятливість, а лише спроможність підприємства до трансфор-

мацій. Також зазначимо, що на рис. 3 наведено групи показників, які сформовано агрегацією авторського варіанту переліку показників, оприлюднених у [19]. У даному випадку мова ведеться не стільки про склад показників (вони індивідуалізовані по відношенню до особливостей конкретного підприємства), скільки про логіку їх використання в механізмі контролінгу.

Отже, з оглядом на зазначені твердження пропонуємо у якості цільового орієнтиру для M_K використання «потенціалу розвитку МТБП». Орієнтуючись на розглянуті підходи до ідентифікації потенціалу пропонуємо визначити потенціалу розвитку через сполучення наступних ознак:

- доступності (наявності) елементів МТБП та відсутності протиріч між ними;
- спроможності використання наявної комбінації елементів МТБП за для підтримки запитів з боку зон компетентності підприємства;
- ефективності використання елементів МТБП з точки зору реалізації системи цілей ($\{ЦП(t)\}$) підприємства;
- відповідність елементів МТБП перспективним напрямкам діяльності ($\{ЦП(t+1)\}$) та програмі розвитку підприємства;

– готовність до трансформаційних перетворень конфігурації МТБП, з оглядом на рівень інноваційної сприйнятливості підприємства.

Сполучення даних ознак, визначає потенціал розвитку підприємства та його матеріально-технічної бази.

Для впровадження поданого на рис. 3 переліку груп показників необхідно їх співвіднести з обраними принципами підтримки присутності підприємства на ринку та з стратегією взаємодії з контрагентами підприємства. Дійсно, саме детермінанти стратегічної поведінки підприємства визначають й підхід до акумуляції знань про можливі до залучення елементи МТБП (з ринку чи від коопераційних зв'язків). Тут пропонується при організації інформаційного забезпечення роботи МУР_{МТБ} диференціювати склад індикаторів якості формування елементів МТБП за кри-

терієм можливості отримання таких елементів від контрагентів. У такому випадку робота механізму управління розвитком матеріально-технічної бази підприємства потребує певних змін у організації його інформаційного забезпечення.

Авторською пропозицією тут постане, перше, диференціація складу показників для моніторингу в залежності від параметрів стратегічної поведінки підприємства та рівня потенціалу МТБП. У даному випадку показники, які контролюються з боку M_K та MUR_{MTB} пропонуємо розділити на дві групи: обов'язкові та додаткові. Склад обов'язкових показників відповідатиме прийнятим на підприємстві індикаторам якості процесів розвитку. Склад додаткових показників визначатиметься параметрами стратегічної поведінки підприємства у відповідності до табл. 1.

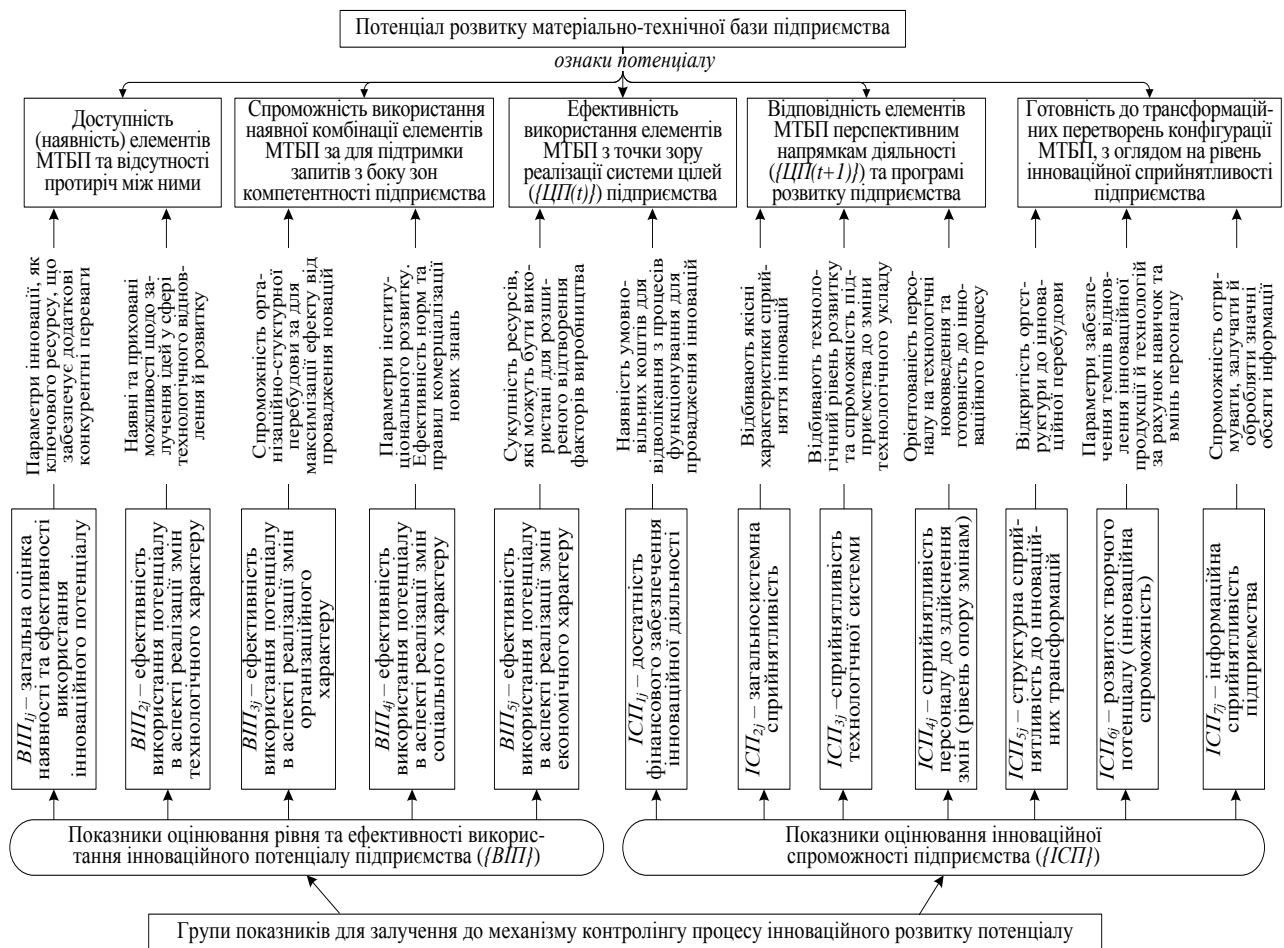

Рис. 3. Обґрунтування груп показників оцінювання рівня розвитку потенціалу в механізмі контролінгу

Як можна побачити з табл. 1, вона регламентує залучення до системи інформаційного забезпечення роботи МУР_{МТБ} представлених на рис. 3 груп показників. Перевагою даної пропозиції є мінімізація витрат на роботу МУР_{МТБ}. Другою пропозицією постане організація моніторингу діяльності підпри-

ємства з виокремленням складової рівня розвитку МТБП. Дана пропозиція передбачає, що M_K буде не тільки контролювати «план-факт» відхилення чи відстежувати зміну факторів оточення. Пропонована схема роботи інформаційного забезпечення МУР_{МТБ}, подана на рис. 4.

Таблиця 1

Логіка відбору додаткових підконтрольних показників для моніторингу

Напрямки контролю за процесами розвитку	Детермінанти локальної стратегічної поведінки підприємства ($\ CT^L\ $)			
	<i>ІСП</i> – низька <i>ВІП</i> – низьке	<i>ІСП</i> – висока <i>ВІП</i> – низьке	<i>ІСП</i> – низька <i>ВІП</i> – високе	<i>ІСП</i> – висока <i>ВІП</i> – високе
Контроль за ефективності використання потенціалу (вибір серед $\{ВІП\}$)	Ефективність розкриття соціальної складової розвитку МТБП (група $ВІП_{4j}$)	Показники ефективності обґрунтування економічних змін (група $ВІП_{5j}$)	Ефективність розкриття організаційної складової розвитку МТБП (група $ВІП_{3j}$)	Використання інноваційного потенціалу та технологічних змін ($ВІП_{1j}; ВІП_{2j}$)
Контроль можливості реагувати на зміни (вибір серед $\{ВІП\}$)	Сприйнятливність персоналу до програми змін (група $ІСП_{4j}$)	Розвиток творчого потенціалу в діяльності МУР _{МТБ} (група $ІСП_{6j}$)	Структурна сприйнятливність підприємства (група $ІСП_{5j}$)	Достатність забезпечення інноваційної діяльності (група $ІСП_{1j}$)

Рис. 4. Інформаційне забезпечення роботи МУР_{МТБ}

6. Обговорення результатів використання показників інноваційної спроможності підприємства для реалізації програми розвитку його потенціалу

Виділення поданих на рис. 3 показників та їх інтеграція до механізму контролінгу дозволяє створити контури управління інноваційним розвитком потенціалу підприємства. Разом з тим, механізм контролінгу та вхідний до нього механізм управління ро-

звитком матеріально-технічної бази підприємства потребують організаційного оформлення. Узагальнення наявних досліджень дозволило визначити форми побудову МУР_{МТБ}. Їх в агрегованому вигляді охарактеризовано у табл. 2. Відмінність пропозицій міститься у введенні умов вибору форми організації МУР_{МТБ} та зв'язуванні таких умов з параметрами стратегічної поведінки підприємства у сфері реалізації потенціалу розвитку МТБП.

Таблиця 2

Узагальнення підходів до організаційно-структурної побудови МУР_{МТБ}

Форма організаційної побудови МУР _{МТБ}	Характеристика, можливі недоліки та особливості реалізації форми організаційної побудови механізму управління розвитком МТБП	Конкурентна поведінка підприємства у сфері реалізації наявного потенціалу
1	2	3
Цільовий відділ з координації горизонтальних зв'язків входження предметів праці	Складність виконання інтегруючої функції та неможливість вирішення всього переліку завдання з управління трансформаційними змінами у МУР _{МТБ}	Забезпечуюча або креативна стратегічна поведінка щодо реалізації потенціалу

Продовження табл. 2

1	2	3
Виокремлення й наділення повноваженнями одного з підрозділів, які вже представлені в структурі підприємства	Складність узгодження керівних впливів (відділ може бути компетентним, наприклад, в питаннях розвитку засобів праці й не вірно інтерпретувати технологічні вимоги)	Забезпечуюча або пристосовницька стратегічна поведінка у сфері реалізації потенціалу
Створення спеціального підрозділу з управління розвитком МТБП	Всі переваги та недоліки централізованого підходу. Покращення координації переходу до нової координації елементів потенціалу	Пристосовницька конкурентна поведінка
«Хазяїн» (в термінах ISO 9000) одного з процесів отримує повноваження з управління розвитком МТБП	Децентралізація розвитку МТБП в рамках окремих процесів. Як правило застосовується для адресного провадження інновацій. Обмежене охоплення процесами розвитку	Забезпечуюча або креативна стратегічна поведінка щодо реалізації потенціалу
Проектна або матрична структура, що займається реалізацією функцій	Поєднання компетентних працівників у відповідності до пріоритетності певного аспекту розвитку наявного потенціалу	Креативна конкурентна поведінка

7. Висновки

В статті представлено методичні рекомендації щодо формування механізму контролінгу в циклах активізації інноваційної діяльності підприємства та обґрунтовано розуміння потенціалу розвитку підприємства. В рамках ідентифікації такого потенціалу визначено групи підконтрольних показників, залучення яких до механізму контролінгу здійснюється з оглядом на параметри стратегічної поведінки підприємства. Разом з тим, потребує проведення подальших досліджень розробка конкретних показників в рамках виділених груп. Окрім того перспективою подальших досліджень авторів є обґрунтування інтегральних показників для позиціонування підприємства за сегментами поданої на рис. 1 матриці.

Література

1. Хан, Д. Стойменно ориентированные концепции контроллинга [Текст] / Д. Хан, Х. Хунгенберг. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 928 с.
2. Сухарева, Л. А. Контроллинг – основа управления бизнесом [Текст] / Л. А. Сухарева, С. Н. Петренко. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2002. – 208 с.
3. Карминский, А. М. Контроллинг в бизнесе. Методические и практические основы построения контроллинга в организациях [Текст] / А. М. Карминский, Н. И. Оленев, А. Г. Приймак, С. Г. Фалько. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 256 с.
4. Линдгрэн, М. Сценарное планирование. Связь между будущим и стратегией [Текст] / М. Линдгрэн, Х. Бандхольд. – М.: Олимп-Бизнес, 2009. – 256 с.
5. Пушкар, М. С. Контроллинг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту [Текст] / М. С. Пушкар, Р. М. Пушкар. – Тернопіль: КартБланш, 2004. – 370 с.
6. Рудницький, В. С. Види сучасного контролінгу [Текст]: зб. наук. праць / В. С. Рудницький, Т. В. Рудницький // Менеджмент та підприємництво в Україні. – 2012. – № 722 (81). – С. 221–225.
7. Григораш, І. О. Класифікація інструментів контролінгу [Текст]: зб. наук. праць / І. О. Григораш. – Формування ринкової економіки. – К.: КНЕУ, 2010. – С. 244–252.
8. Манн, Р. Контроллинг для начинающих [Текст] / Р. Манн, Е. Майер. – М.: Финансы и статистика, 1992. – 304 с.
9. Петенко, И. В. Логистический потенциал коммерческого посредничества [Текст] / И. В. Петенко, С. М. Усиков // Научные труды ДонНТУ. – 2004. – № 80. – С. 88–93.

10. Воронкова, А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия [Текст] / А. Э. Воронкова. – Луганск: ВНУ, 2000. – 315 с.

11. Алексеев, И. В. Управление ресурсным обеспечением промышленно-финансовых групп [Текст]: монография / И. В. Алексеев, М. К. Колісник, А. С. Мороз. – Львів: Видавництво Національного Університету "Львівська політехніка", 2007. – 132 с.

12. Циганкова, Т. М. Управление международным маркетингом [Текст] / Т. М. Циганкова. – К.: КНЕУ, 2001. – 132 с.

13. Лебедев, В. Г. Материально-техническая база производства [Текст] / В. Г. Лебедев, В. П. Красовский, В. К. Полторыгин, Б. К. Злобин. – М.: Мысль, 1980. – 276 с.

14. Пилипенко, А. А. Реструктуризация потенциала материально-технической базы в контуре стратегического управления развитием предприятия [Текст] / А. А. Пилипенко, А. О. Литвиненко // Бизнес Информ. – 2011. – № 12. – С. 165–168.

15. Янковский, К. Организация инвестиционной и инновационной деятельности [Текст] / К. Янковский, И. Мухарь. – СПб.: Питер, 2001. – 448 с.

16. Янсен, Ф. Эпоха инноваций [Текст] / Ф. Янсен. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 308 с.

17. Федонін, О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст]: навч. пос. / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2003. – 316 с.

18. Ястремська, О. М. Здійснення управлінського консультування промислових підприємств на основі визначення їх сприйнятливості до розвитку [Текст] / О. М. Ястремська // Бізнес Інформ. – 2011. – № 12. – С. 151–158.

19. Литвиненко, А. О. Оцінювання сприйнятливості промислового підприємства до провадження інновацій [Текст]: науч.-техн. сб. / А. О. Литвиненко. – Коммунальное хозяйство городов. Серия: Экономические науки. – 2009. – № 87. – С. 156–162.

References

1. Hahn, D., Hungenberg, H. (2005). Value-oriented controlling concept. Moscow: Finance and Statistics, 928.
2. Sukharev, L. A., Petrenko, S. N. (2002). Controlling – the basis of business management. Kyiv: Elga Nika-Center, 208.
3. Karminsky, A. M., Deer, N. I., Priymak, A. G., Falco, S. G. (2002). Methodical and practical bases of construction of the controlling organizations. Moscow: Finance and Statistics, 256.
4. Lindgren, M. Bandhold, X. (2009). Scenario planning. The relationship between the future and the strategy. Moscow: Olimp-Business, 256.
5. Pushkar, M. S., Pushkar, R. M. (2004). Controlling – strategic management information subsystem. Ternopol: Carte Blanche, 370.

6. Rudnytsky, V. S., Rudnytsky, T. V. (2012). Types of modern controlling. Lviv Polytechnic National University Publishing House, 722 (81), 221–225.
7. Grigorash, I. A. (2010). Classification controlling instruments. Kyiv: Kyiv National Economic University, 244–252.
8. Mann, R., Meyer, E. (1992). Controlling for beginners. Moscow: Finance and Statistics, 304.
9. Petenko, I. V., Tendrils, S. M. (2004). Logistic potential commercial mediation. Proceedings of DonNTU, 80, 88–93.
10. Voronkov, A. E. (2000). Strategic management of competitive potential of the enterprise. Lugansk: VNU, 315.
11. Alekseev, I. V., Kolesnik, N. K., Moroz, A. S. (2007). Resource Management software financial-industrial groups. Lviv: Vydavnytsvo National University "Lviv Polytechnic", 132.
12. Tsygankov, T. N. (2001). Management of international marketing. Kyiv: KNEU, 132.
13. Lebedev, V. G., Krasovsky, V. P., Poltorygin, V. K., Zlobin, B. K. (1980). Material and technical base of production. Moscow: Thought, 276.
14. Pylypenko, A. A., Lytvynenko, A. A. (2011). The potential restructuring of logistics in circuit development of strategic management of enterprise. Business Info, 12, 165–168.
15. Jankowski, K., Muharam, I. (2001). Organization of investment and innovation. Sankt-Peterburg: Peter, 448.
16. Jansen, F. (2002). Era of innovation. Moscow: INFRA-M, 308.
17. Fedonin, A. S., Repina, I. M., Oleksyuk, A. K. (2003). The potential of the company: development and evaluation. Kyiv: Kyiv National Economic University, 316.
18. Yastremskaya, A. M. (2011). Implementation of management consulting industry by determining their susceptibility to development. Business Inform, 12, 151–158.
19. Lytvynenko, A. A. (2009). Evaluation of susceptibility to the production of industrial enterprise innovation. Kommunalnoe economy cities. Series: Economic Science, 87, 156–162.

Дата надходження рукопису 23.10.2015

Пилипенко Андрій Анатолійович, доктор економічних наук, професор, кафедра бухгалтерського обліку, Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця, пр. Леніна, 9-а, м. Харків, Україна, 61166
E-mail: aapil@ukr.net

Литвиненко Аліна Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, кафедра бухгалтерського обліку, Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця, пр. Леніна, 9-а, м. Харків, Україна, 61166
E-mail: l_alisha@ukr.net

УДК 620.2.003.13:635.64:635.649

DOI: 10.15587/2313-8416.2015.53121

РОЗРАХУНОК ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ВДОСКОНАЛЕНИХ МЕТОДИК ТОВАРОЗНАВЧОЇ ОЦІНКИ ТОМАТНИХ ОВОЧІВ

© Д. М. Одарченко, С. О. Скібіна, В. І. Михайлик, Є. Б. Соколова

Економічно обґрунтовано доцільність використання розроблених методів контролю якості свіжих овочевих культур та продуктів їх переробки при проведенні товарознавчої оцінки. Доведено, що нові методи мають меншу вартість порівняно з методикою-аналогом. Визначено економічний ефект від їх впровадження, який досягається за рахунок необхідності залучення складного обладнання та спеціалістів високої кваліфікації

Ключові слова: економічна ефективність, господарська діяльність, переробне підприємство, методи оцінки якості

Economic expediency of using the developed methods of quality control of fresh vegetables and their products during the merchandizing assessment is calculated. It is proved that the new methods have lower cost compared with the method-analogue. The economic effect of their implementation is achieved by eliminating the need to involve sophisticated equipment and highly qualified specialists

Keywords: economic efficiency, economic activity, processing enterprise, methods of quality assessment

1. Вступ

Проблемою сучасного світу є підвищення якості різноманітних груп товарів, тому вимоги до якості харчових продуктів стали жорсткішими. Важливо, щоб якість харчових продуктів була ідентична тим

показникам, які закладено в державних стандартах і технічних умовах на їх виробництво.

На сучасному ринку традиційно великим попитом серед населення користуються овочеві культури [1]. Овочі – незамінний продукт харчування. Вони